

Poprawki zgłoszone do projektu nowego prawa geologicznego i górniczego druk 1696, przez posłów:

Marek Matuszewski
Andrzej Szlachta
Henryk Kowalczyk
Lech Kołakowski

Art. 1.1. Ustawa określa zasady **ustalania własności, wartości, celu i sposobu zagospodarowania złóż, zasobów i kopalin.**

Art. 1.2. – jak Art. 1.1. w brzmieniu Projektu ustawy.

Art. 3 pkt 2)... o głębokości **do 100 m** w celu wykorzystania ciepła Ziemi, **wód leczniczych, wód termalnych i solanek.**

Art. 4.1.pkt - **skreśla się**

Art. 4. ust. 2 i 3 – **skreśla się**

Art. 5.1 – Kopalinami nie są wody, z wyjątkiem wód leczniczych, wód termalnych i solanek, **których pozyskiwanie wymaga otworów wiertniczych o głębokości powyżej 100 m**

Art. 5.4. – **wykreśla się w całości**

Art. 6.1 należy dopisać definicje

Własność zasobów, kopalin, złóż – złoża, zasoby tych złóż i ich kopaliny są dobrem Rzeczypospolitej Polskiej (Art. 1 Konstytucji)

Własność górnicza – prawo do dysponowania złożem, zasobami i kopalinami z tych złóż

Użytkowanie górniczne – sposób wykonywania prac badawczych, wiertniczych i górnich w celu pozyskania informacji geologicznej, poszukiwania, rozpoznawania, eksploatacji złóż, zasobów i kopalin.

Użytkownik górniczny – ten, który uzyskał pozwolenie lub koncesję na prowadzenie działalności określonej jako użytkowanie górniczne

Osoba posiadająca prawo własności górnicznej (lub właściciel, posiadacz własności górnicznej):

- samorząd dla złóż zasobów i kopalin nie strategicznych oraz wód leczniczych stanowiących część planowanego uzdrowiska.

- właściciel lub wieczysty dzierżawca nieruchomości właściwej terenowo dla złóż zasobów i kopalin pozostałych.

- Skarb Państwa dla złóż, zasobów i kopalin strategicznych.

Wartość zasobów złóż i kopalin – zmienna wartość rynkowa wg analiz

Art. 7 – b.z.

Art. 8 – b.z.

Art. 9.1 – Jeżeli ustawa...zajmuje on stanowisko nie później , niż w terminie **30** dni od dnia doręczenia projektu rozstrzygnięcia

Art. 9.2 - Jeżeli organ...projekt rozstrzygnięcia, **za wyjątkiem pkt 9.4**

Art. 9.3 – **skreśla się słowa** „lub dokonania jego wysyłki”

dodaje się ust 4

Art. 9.4 – w sprawach wymagających ocen ekspertów, udziału innego organu lub innych osób fizycznych i prawnych ważnych w sprawie z uwagi na interes publiczny lub prawny tych osób, termin do zajęcia stanowiska przedłuża się do czasu uzgodnienia stanowisk między stronami.

Art. 10.1 **Nowe brzmienie :**

Strategiczne złoża i kopaliny węglowodorów, węgla kamiennego, metanu występującego jako kopalina towarzysząca, węgla brunatnego, rud metali z wyjątkiem darniowych rud żelaza, metali w stanie rodzimym, rud pierwiastków promieniotwórczych, siarki rodzimej, soli kamiennej, soli potasowej, gipsu i anhydrytu, kamieni szlachetnych, **strategiczne zasoby wodne**, bez względu na miejsce występowania, są własnością górnictw Skarbu Państwa.

Art. 10.2 **Nowe brzmienie:**

Strategiczne złoża i kopaliny wymienione w pkt 1, ustanawia Rada Ministrów w trybie uzgodnień międzyresortowych, w oparciu o:

- Narodową Strategię Rozwoju
- Polityki i Strategie Rozwoju sektorowe, w tym:
 - Polityka Ekologiczna Państwa
 - Polityka Energetyczna Państwa
 - Krajowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
 - Wojewódzkie Strategie Rozwoju

oraz o:

- Analizy wartości kosztów i korzyści ekonomicznych, społecznych i Środowiskowych, rozpoznania i eksploatacji złóż, zasobów i kopalin
- Prognozy oddziaływania i skutków ekonomicznych, społecznych i środowiskowych, rozpoznania i eksploatacji złóż, zasobów i kopalin
- Uzgodnienia z samorządami właściwymi terenowo

Art. 10.3 **Nowa treść:**

Złoża, zasoby i kopaliny wymienione w pkt 1, które nie zostały uznane w rozumieniu art. 10.2 za strategiczne oraz wody lecznicze, solanki i wody geotermalne, jeśli stanowią część planowanego przez JST uzdrowiska, są własnością górnictw samorządu właściwego terytorialnie.

Art. 10.4 **Nowa treść:**

Złoża kopalin niewymienionych w ust. 1 i 3 są objęte prawem własności nieruchomości gruntowej (jak ust. 10.3 w projekcie)

Art. 10.5 **Nowa treść:**

Prawo użytkowania złóż, zasobów i wykorzystania kopalin przysługuje osobie posiadającej prawo do własności górniczej przed innymi

W Art. 10 dodaje się ustępy o treści:

Art. 10.6.

Osoba posiadająca prawa do własności górniczej złóż kopalin i zasobów może przekazać prawo użytkowania złóż i kopalin z tych złóż, z zachowaniem interesu publicznego (Dyrektywa 94/22/EC) i własnego, podmiotom gospodarczym (zgodnie z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej)

Art. 10.7.

Zasoby i kopaliny przeznaczone przez osobę do użytkowania poza celem zaspakajającym potrzeby własne regulują odpowiednie przepisy o swobodzie działalności gospodarczej.

Art. 10.8

W celu zapewnienia bezpieczeństwa państwa, ochrony środowiska i interesów właścicieli, dla złóż, zasobów i kopalin wymagających nadzoru i reglamentacji, właściciel występuje do organu koncesyjnego o ustanowienie koncesji, z podaniem warunków handlowych przetargu.

Art. 11 b.z. – lub z odpowiednim zapisem o odpowiedzialności Skarbu Państwa za pośrednictwem organów administracji państwowej – np. wojewoda, starosta, SKO

Art. 12.1. Nowa treść :

Osoba posiadająca prawo własności górniczej może korzystać z przedmiotu własności górniczej z wyłączeniem innych osób.

Art. 12.2. Nowa treść:

Osoba posiadająca prawo własności górniczej może prawo własności górniczej przenieść na JST bezprzetargowo lub na osoby trzecie w drodze przetargu w granicach określonych przez ustawy.

Art. 12.3. i 4 – b.z.

W Art. 12 dodaje się ustępy o brzmieniu

Art. 12.5.

Właściwe organy koncesyjne powołane do koncesjonowania i nadzoru użytkowania górniczego wykonują czynności koncesyjne w celu ograniczenia wpływu działalności koncesjonariusza na środowisko, dla ochrony interesu publicznego oraz odnośnie prawa własności górniczej, sposobu wykonywania działalności górniczej wynikającej z ustawy.

Art. 13, 14 b.z.

Art. 15.1. uzupełnia się treścią:

Ten kto..., może żądać ustanowienia na jego rzecz użytkowania górniczego z pierwszeństwem przed innymi, jeśli uzyska zgodę osoby posiadającej prawo własności górniczej.

Art. 16.1. uzupełnia się treścią:

W granicach ...składowania odpadów, przez umowę z osobą posiadającą prawa do własności górniczej i terenów lub do celu publicznego oraz przez umowę z organem koncesyjnym o ustanowieniu użytkowania górniczego.

Art. 18. 1. uzupełni się treścią:

Jeżeli cudza nieruchomość lub jej część jest niezbędna do wykonywania działalności regulowanej ustawą, osoba posiadająca prawo własności górniczej może żądać

umożliwienia korzystania z tej nieruchomości lub jej części przez czas oznaczony, za wynagrodzeniem, **jeśli wymaga tego cel publiczny ustalony przez Radę Ministrów.**

Art. 19.1. **uzupełnia się treścią:**

Przedsiębiorca...do wykonywania zamierzonej działalności, **za zgodą osoby posiadającej prawo własności górniczej, w trybie celu publicznego ustalonego przez Radę Ministrów.**

Art. 23.1.3. **dopisuje się treść po słowie:** gospodarki, Skarbu Państwa i Finansów

Art. 23.2. pkt.1) **ustala się brzmienie:**

poszukiwanie ... kopaliny **wymaga uzgodnienia z wójtem...** zamierzonej działalności.

Art. 23. 2. pkt. 2) **skreśla się treść od słów:** kryterium uzgodnienia...

Art. 24.2. pkt. 1) **Nowa treść:**

Zgodę osoby posiadającej prawo własności górniczej dla osoby prawnej na wystąpienie o udzielenie koncesji

nowy pkt. 2)

Umowę określającą warunki i zasady użytkowania górniczego między osobą posiadającą prawo własności górniczej

nowy pkt. 3)

Analizę kosztów i korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych oddziaływania zamierzonej działalności na terenie zamierzonego użytkowania górniczego oraz prognozy oddziaływania skutków ekonomicznych, społecznych i środowiskowych w wyniku prowadzenia użytkowania górniczego, jako podstawę do podejmowania decyzji.

nowy pkt 4)

Uzgodnienia z wójtem, burmistrzem, prezydentem miasta, wg Art. 23.2. pkt. 1 i 2.

Art. 24. ust.3, 4 i 5 - b.z.

Art. 26.2. ust. 2 – **skreśla się** : Obowiązek ten nie dotyczy węgla brunatnego.

wprowadza nowy zapis: obowiązek ten nie dotyczy złóż strategicznych, dla których ustanowiono cel publiczny.

Art. 29.1. **uzupełnia się o treść:**

Jeżeli zamierzona działalność naruszałaby bezpieczeństwo państwa i obywateli, interes publiczny, interes osoby posiadającej prawo własności górniczej, środowisko, racjonalną gospodarkę zasobami lub złożami kopalin, bądź uniemożliwiałaby wykorzystanie nieruchomości...

Art. 33. Skreśla się dotychczasowe brzmienie i nadaje nowe.

Udział społeczeństwa jest zapewniony na każdym z etapów postępowania administracyjnego w trakcie procedury koncesyjnej (zgodnie z prawem UE)

Art. 36.1. **uzupełnia się o treści:**

Jeżeli nie sprzeciwia się temu interes publiczny, **interes osoby posiadającej prawo własności górniczej**, w szczególności związany z ochroną, w tym z...organ koncesyjny **za zgodą osoby posiadającej prawo własności górniczej**, przenosi, w drodze decyzji, koncesję ...

ust. 2.

Wymaganie...do korzystania z nieruchomości gruntowej albo przyrzeczeniem uzyskania tego prawa nie dotyczy koncesji na **użytkowanie górnicze objęte celem publicznym ustanowionym przez Radę Ministrów**, (skreśla się treść: **wydobywanie węgla brunatnego**)

ust. 3.

Przeniesienie koncesji... o to przeniesienie, **za zgodą osoby posiadającej prawo własności górniczej**.

ust. 4. Skreśla się

Art. 39. 3. **uzupełnia się o treści:**

Jeżeli nie istnieje przedsiębiorca, obowiązki określone w ust.1 wykonuje jego następca prawny, a jeżeli nie istnieje przedsiębiorca oraz jego następca prawny – obowiązki określone w ust. 1 wykonuje **osoba posiadająca prawo do własności górniczej** lub osoba posiadająca inny niż własność tytuł prawny do nieruchomości. W przypadku potrzeby osobę obowiązującą oraz zakres i sposób wykonania obowiązków określonych w ust. 1 ustala, w drodze decyzji, organ koncesyjny **w uzgodnieniu z osobą posiadającą prawo do własności górniczej**.

Art. 41.1. Stronami postępowania niniejszego działu są...**ich właściciele oraz osoby fizyczne i prawne objęte oddziaływaniem użytkowania górniczego, JST właściwe terenowo, organizacje społeczne w rozumieniu udziału społeczeństwa w ocenie oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.**

Art. 41.2 do 41.5. – **skreśla się** – to reguluje KPA

Art. 42.1. pkt. 1 – Skreśla się

Art. 43.1. **Dodaje się na wstępie: W uzgodnieniu z osobą posiadającą prawa do własności górniczej, udzielenie koncesji na...**

Art. 43.1. **pkt 2. po całym brzmieniu dodaje się: ...uzgodnione z osobą posiadającą prawa do własności górniczej.**

Art. 44.2. pkt. 1 – **skreśla się**: gdy jest wymagana

Art. 44.2.pkt. 2. **Dodaje się na końcu ... wg Art. 23**

Art. 44. 3. Dodaje się po całkowitym brzmieniu : za zgodą osoby posiadającej prawo do własności górniczej

Art. 46.1. Udzielenie koncesji...przetargiem, jeżeli ubiegający się o koncesję ma pełne prawa lub częściowe prawa do własności górniczej.

Art. 46.1. ust.1 do 3 – skreśla się

Art. 46.2. – skreśla się

Art. 94 – skreśla się: Udokumentowane złoża kopalin oraz, pozostawiając: Udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć ... województw.

Art. 97.1. dodaje się po brzmieniu: Prawo do informacji geologicznej przysługuje Skarbowi Państwa, JST właściwej terenowo oraz każdej osobie posiadającej prawo własności górniczej właściwej dla informacji.

Art. 97.3. Zmienia się brzmienie: W okresie ustalonym w warunkach przetargowych lub w koncesji.

Art. 97. 4. dodaje się w treści: Jeżeli...z informacji geologicznej obok osoby posiadającej prawo do własności górniczej przez czas...

Art. 97. 5. dodaje się po całkowitym brzmieniu: i osoby posiadającej prawo do własności górniczej

Proponowane brzmienie Art. 102:

Art. 102 1. Informacje geologiczne dotyczące zasobów złóż i kopalin z tych złóż właściwych terenowo otrzymuje corocznie wójt (burmistrz, prezydent miasta) oraz marszałek województwa od służb geologicznych wyznaczonych rozporządzeniem do ustawy, w celu dokonania oceny ich przydatności dla rozwoju lokalnego lub regionalnego i potrzeby uwzględnienia w planach zagospodarowania przestrzennego.

Art. 102.2. Na podstawie informacji geologicznej, JST właściwa terenowo, uwzględnia w Studium Uwarunkowań do Planu Zagospodarowania Przestrzennego lub w Planie Zagospodarowania Przestrzennego te złoża i zasoby, dla których został ustanowiony przez Radę Ministrów cel publiczny.

Art. 102.3. Dla zasobów i złóż, dla których nie ustanowiono celu publicznego, wójt (burmistrz, prezydent miasta) właściwy terenowo ujawnia w Studium Uwarunkowań do Planu Zagospodarowania Przestrzennego i w Planach Zagospodarowania Przestrzennego obszary występowania zasobów i złóż wraz z informacją o potencjalnej możliwości i sposobie ich wykorzystania w określonym terminie, jeśli takie informacje istnieją.

Art. 102.4. **Obszary i tereny górnicze, dla których ustanowiono cel publiczny, uwzględnia się w planach zagospodarowania przestrzennego, w wyniku uzgodnień terminu i zakresu użytkowania górniczego z osobą posiadającą prawo własności górniczej**

Art. 144.3. **poprawka:** Jeżeli nie można ustalić, kto..., w granicach **oddziaływania którego (zakładu)** wystąpiła szkoda...

Art. 186. **Dodaje się na zakończenie: dla zasobów, złóż i kopalin, dla których został ustanowiony przez Radę Ministrów cel publiczny, wg Art. 102, jeśli osoba posiadająca prawo do własności górniczej w sposób uzasadniony tego wymaga.**

Art. 187.

1) w art.6 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) Poszukiwanie ... **objętych własnością górniczą dla których został ustanowiony cel publiczny przez Radę Ministrów w trybie Art. 102 ustawy Prawo G i G.**

Argumentacja dla Art. 10

Zgodnie z Art. 1 Konstytucji, zasoby naturalne Polski są dobrem wszystkich obywateli. Stanowią zatem dobro ogółu, do którego nie można zastosować prawa własności dla jakiegokolwiek osoby fizycznej czy prawnej. Dlatego słusznie ustawa ustala termin „własność górnicza”, jako prawo do dysponowania zasobami i kopalinami.

Rozróżnia się rodzaje własności:

- własność prywatna
- własność komunalna (gmina)
- własność państwowa

Te rodzaje własności, przypisane określonym podmiotom, powinny być odniesione do prawa własności górniczej, t.j. prawa dysponowania (zarządzania) zasobami, złożem i kopaliną.

Prawo własności górniczej nie powinno być przeniesione do organu koncesyjnego.

Organ koncesyjny, zgodnie z ustawą o działalności gospodarczej i misją Ministerstwa Środowiska, którego stanowi jednostką organizacyjną, jest powołany do reglamentacji działalności górniczej podmiotu gospodarczego (przedsiębiorcy), głównie dla ochrony zasobów naturalnych i ochrony środowiska (czego de facto nie robi obecnie – przykład „Rogóżno”, Tomisławice).

Nie może jednocześnie mieć jakiegokolwiek prawa do własności górniczej, ponieważ w żaden sposób nie jest i nie może być powiązany bezpośrednio, pośrednio, terenowo z zasobami, złożami i kopalinami w jakimkolwiek związku z rodzajami własności – prywatnej, komunalnej, państwowej.

Próba całkowitego przejęcia praw do dysponowania zasobami, złożami i kopalinami przez organ koncesyjny w celu bezpośredniego, całkowitego i bez możliwości odwoławczych., przekazania złóż, zasobów i kopalin przedsiębiorcy wybranego przez organ koncesyjny w trybie koncesyjnym jest:

- z założenia korupcyjne
- w sprzeczności z interesem tych osób, które dysponują własnością: prywatną (właściciele nieruchomości), komunalną (gminy), państwową (Skarb Państwa – np. lasy)

- szkodliwy dla interesu publicznego – zasoby, złoża i kopaliny przekazywane są przedsiębiorcy przez organ koncesyjny jedynie za opłaty koncesyjne – oddawane są w użytkowanie górnicze – 100% wartości za mając 2,2% tej wartości.
- naruszają prawa UE i Konstytucji RP

Proponowane zapisy, w oparciu o ustalony porządek prawny UE i Konstytucji RP, w celu zapewnienia racjonalnego wykorzystania złóż, zasobów i kopaliny z zapewnieniem bezpieczeństwa państwa i ochrony interesu publicznego:

- podziela prawa własności górniczej złóż i zasobów, zgodny z prawami do własności, t.j.
 - własność państwowa dla zasobów, złóż i kopaliny o znaczeniu strategicznym dla państwa.
 - własność komunalna dla zasobów, złóż i kopaliny, dla których JST posiada plany zagospodarowania dla celów publicznych
 - własność prywatna dla pozostałych

Dla tych zasobów, złóż i kopaliny, których możliwość i opłacalność wynikająca z analizy kosztów i korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych ich wykorzystania oraz prognozy oddziaływania na środowisko w wyniku prowadzenia prac górniczych, wykażą zasadność, może być ustalony cel publiczny dla ich wykorzystania.

Cel publiczny może być ustalony przez Radę Ministrów dla:

- Skarbu Państwa (złoża, zasoby i kopaliny o znaczeniu strategicznym)
- JST dla złóż, zasobów i kopaliny wykorzystywanych w celach publicznych (uzdrowisko, energetyka komunalna)

Podstawę do ustanowienia celu publicznego stanowić powinny stosowne wnioski:

- Ministra Skarbu i/lub Ministra Gospodarki (energetyka, przemysł)
- JST

Zaopatrzone w analizy kosztów i korzyści oraz prognozy oddziaływania.

Organ koncesyjny realizować powinien obowiązki reglamentacji złóż i zasobów, nadzoru i ochrony środowiska dla eksploatacji tych złóż, zasobów i kopaliny, dla których porządek wykorzystania (lub potencjalnego wykorzystania) został ustalony przez osobę posiadającą prawo własności górniczej, a także zostały ustalone przez tą osobę warunki zapewniające interes publiczny i interes własny właściciela prawa górniczego (zgodnie z Dyr. 94/22/WE)

Dostosowanie polskiego prawa do tej Dyrektywy w projekcie nowej ustawy – polegać powinno jedynie na konieczności spełnienia warunku umożliwienia poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów na terenach krajów członkowskich, przy jednoczesnym zachowaniu praw tych państw do ich własności, jaką są te zasoby dla zapewnienia ich ważnego interesu gospodarczego.